

Indenrigsministeren (Role): Nogle af de forskellige Ordføreres Udtalelser kunde tyde paa, at en stor Del af dette Ting satte saa megen Pris paa at beskæftige sig med dette Lovforslag, at de kunde ønske endnu i en lang Aarrække at have det at tale om i Salen og i Udvalg. I alt Fald kunde man tænke sig, at enkelte Medlemmer haabede, saa længe det nuværende Landsting bestaar, at have dette Emne at drøfte. Det var jo egentlig kun det ærede 8de kongevalgte Medlem (Trier), det ærede 5te kongevalgte Medlem (Jørgen Berthelsen) og delvis det ærede 4de Medlem for 9de Kreds (Harald Jensen), som sympatiserede med Lovforslaget. Naar jeg overfor det ærede 4de Medlem for 9de Kreds anvender Udtrykket: delvis, er det ikke for at undtage ham fra dem, der sympatiserer med Lovforslagets Hensigt: at styrke det kommunale Selvstyre, men fordi det ærede Medlem jo ikke er helt fri for Betænelighedernes Naadegave.

Det forekommer mig, at den nuværende Tilstand, hvor Købstadkommunerne ledes af en kongelig udnævnt Embedsmand, ikke svarer til Tidens Forhold. Der findes ikke andre tilsvarende Forsamlinger her i Landet, hvor saadant finder Sted, og jeg tror ikke, at man i Lande, hvis kommunale Liv er grundlagt væsentligst paa samme Styreform som i Danmark, kan paavise, at man har ladet en enkelt Del af Kommunerne fratage den naturlige Ret til at føre deres Forhandlinger under selvvalgt Ledelse. Derfor har Ønsket om, at Bykommunerne skulde opnaa denne af Selvstyret naturligt følgende Ret, været gammelt indenfor Venstre og indenfor Socialdemokratiet, derfor er Lovforslaget stadig vendt tilbage, og jeg for mit Vedkommende vil overfor forskellige Medlemmer, som har ment, at Kravet derom er aftagende, sige, at det tværtimod er vendt tilbage med forstærket Kraft. Det har vist sig, at nogle Medlemmer har ment, at man ind under dette Spørgsmaals Løsning skulde inddrage ogsaa andre Omordninger af det kommunale Styre, og det kan jeg for saa vidt meget vel forstaa, som der i Købstadkommunernes Styrelsesorden, der er givet for snart et halv Hundrede Aar siden, selvfølgelig, efter som Tiden har udviklet sig, maa have vist sig Mangler. Dette Ønske kan da være fremsat baade i den Hensigt virkelig at naa til en Ordning af dette Forhold og i den Hensigt at tynde det her forelagte Forslag ned. Jeg for mit Vedkommende, som har set paa dette Tings Forhandlinger i de sidste Aar, har

faaet det Indtryk, at hvis man tog andre Forhold med, vilde man vanskeliggøre denne Sags Løsning. Skulde jeg tage fejl heri, skulde det ved Udvalgsbehandlingen vise sig, at man ved at løse andre Spørgsmaal samtidig bringer Sagen yderligere frem, skal jeg selvfølgelig med største Beredvillighed yde min Medvirken dertil, men skulde det vise sig, at man ved at inddrage andre Spørgsmaal vanskeliggør Sagen, retter jeg atter her det samme Spørgsmaal som ved Forelæggelsen til det høje Ting: Vil det ikke være rigtigt, at Tinget nu imødekommer det Krav, som Købstadkommunerne har, med Hensyn til at styres under en selvvalgt Ledelse, og blot dette alene?

Forskellige ærede Medlemmer er kommet ind paa den Ordning, jeg har truffet med Hensyn til Indstilling til Beskikkelse af Borgmestre i Købstæderne. Det ærede 6te Medlem for 2den Kreds (Tvede) sagde derom, at det forekom ham, at en uensartet Fremgangsmaade var indført ved denne Beslutning, medens jeg for mit Vedkommende netop havde ønsket, at Ordningen skulde være ensartet, og han mente, at jeg i saa Henseende havde brudt med en af mine Forgængere fulgt Regel. Dette er ikke helt rigtigt. Den af det ærede Medlem omtalte Uensartethed indtraadte, da for første Gang Spørgsmaalet om, hvorvidt en anden end en Retsbetjent kunde beskikkes til Borgmester i en Købstad, opstod og maatte besvares med Ja, saaledes som ogsaa det ærede Medlem har erkendt. Det skete, den Gang Herning blev Købstad, og Spørgsmaalet meldte sig for den daværende Indenrigsminister. Efter at Sagen den Gang var afgjort derhen, at en Ikke-Jurist, en Ikke-Retsbetjent, nemlig Sogneraadets tidligere Formand, beskikkedes som Borgmester, var den hidtil raadende Ensartethed i Praksis brudt, og saa sagde jeg for mit Vedkommende, da jeg for første Gang skulde have med denne Sag at gøre: Efter at det nu ved Undersøgelser, som vel ikke tidligere har frembudt sig for nogen Minister, er godtgjort, at Sagen ligger saaledes, at man kan imødekomme een Købstads Ønsker i saa Henseende, forekommer det mig rigtigt, at Praksis overfor Købstæderne bliver ens. Det vilde dog være besynderligt, hvis det f. Eks. i en Indenrigsministers Tid hændte, at han, i samme Øjeblik en Købstads Borgmester og Byfoged-Plads blev ledig, beskikkede Byfogeden, og at han derefter, naar den næste Købstad kom og sagde: Kan vi ikke